

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dispvitationes Theologicae

Quatuor Tomis distinctæ: Qvibus Vniversa Theologia Scholastica Clare,
Breviter & accuratè explicatur

De Deo, Et De Angelis

Martinon, Jean

Burdegalae, 1644

Sect. 5. De principiis ac logis Theologicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73898)

ratio de charitate, aliisque virtutibus supernaturalibus & infusis, quæ in vna simplici entitate valent ad plurimos actus inter se diversissimos; & de virtutibus naturalibus quæ non habent eandem vim, sed vt patet experientiâ, multò angustiore & minus vniformem, iuxta difformitatem & diuersitatem actuum à quibus producuntur.

SECTIO V.

De Principiis ac locis Theologicis.

37

DE his pauca D. Thom. quæst. 1. artic. 8. 9. & 10. Plura Interpretes ad eisdem articulos, vel in tractat. de Analyfi fidei. Quæritur autem primò, quot sint? Secundò, quis eorum sit vsus? Tertio, quæ firmitas?

Quæ quot-
vnt
principia
Theologi-
ca?

Quoad primum: principia Theologica, seu loca, ex quibus argumenta desumuntur à Theologis, omnia generatim ad duo capita reuocari possunt; nimirum ad auctoritatem increatam vel creatam, & ad rationem naturalem nulla dicentis auctoritate subnixam. Maioris autem distinctionis gratiâ decem vulgò numerantur. Primum est, Verbum Dei scriptum. Secundum, Auctoritas traditionum Christi & Apostolorum. Tertium, Auctoritas Ecclesiæ Catholice. Quartum, Auctoritas Conciliorum. Quintum, Auctoritas summi Pontificis. Sextum, Auctoritas sanctorum Patrum. Septimum, Auctoritas Theologorum Scholasticorum, cui addi potest auctoritas aliorum qui attingunt res Theologicas. Octauum, ratio naturalis. Nonum, Auctoritas Philosophorum. Decimum, Auctoritas humanæ historiæ. His addit Gillius lib. 1. tractat. 7. cap. 1. Angelicam auctoritatem, cuius quia vsus rarissimus ac fere nullus est, ideo ab aliis communiter omittitur. Eâ tamèn vsa est V. Synodus generalis in recitendo cantu Trisagij ab Angelis recito vt notat idem auctor. cap. 10. tract. citati. Ex his autem septem priora sunt magis propriè Theologica; reliqua minus propriè, & ad seipsum tantum, siue ministerialiter loquitur Cajetanus. Excipio tamen historiâ, vel auctoritatem humanam, quæ vt nunciat acta Conciliorum, Ecclesiæ traditiones, hæreses contrarias, miracula, & cæteras rationes credibilitatis, aliaque huiusmodi propriè Theologica. Excipio similiter rationem naturalem, quatenus in testimoniis ipsius, vel moribus eorum expendendis versatur, aut in illationibus quæ ex illis deducuntur. Nam in fidei quoque assensu prudenter elicito, inest quidam rationis vsus; & cum etiam ex auctoritate mouemur ad assensum, hoc ipsum ex ratione est. Vt

August.

enim rectè Diuus Augustinus lib. de vera Religione cap. 24. *Neque auctoritatem ratio penitus deserit, cum consideratum cui sit credendum.* Nam hic etiam ratio locum habet, quatenus expendit auctoritatem dicentis, & motiua, num sint digna vt illis præbeat assensum.

Secundò, vsus horum locorum generatim est quadruplex. Primus, ad conclusiones ex ipsis deducendas: Qui vsus communissimus & notissimus est. Secundus, ad principia ipsamet alia ex aliis confirmanda, vel explicanda. Cum enim quis vnum principium è Theologicis admittit, potest ex illo cogi ad admittendum aliud. Vt Christus Matth. 22. ex Moysis auctoritate Exodi 3. vers. 1. à Saducæis concessa, resurrectionem mortuorum contra eosdem probauit, quæ tamen ipsa est articulus fidei, & vnum de principiis Theologicis. Sic contra Hæreticos, vel Iudæos, scripturas aliquas admittentes, argumentamur ad probandas alias, vel ad probandas traditiones non scriptas. Et contra Ethnicos, vel Atheos, qui nullas diuinas reuelationes admittunt, argumentamur ratione naturali, qua diuinarum reuelationum credibilitatem ostendimus. Tertius vsus est ad soluendas rationes contrarias, quæ si diuinis reuelationibus directè sunt oppositæ, tam est certum esse fallaces, quàm certum est, reuelationibus diuinis falsum subesse non posse. Cum enim fides infallibili veritati nitatur; impossibile autem sit de vero demonstrari contrarium, cum verum vero contrarium esse non possit: sequitur probationes quæ contra fidem adducuntur, non esse demonstrationes, nec veras ratiocinationes, sed, fallaces, & ad summum apparentes, ac solubiles, saltem negatiuè, id est, negando propositiones quæ non possint euidenter probari, quasque aliunde certissimè constat falsas esse & indemonstrabiles. Ac simul generalem aliquam rationem reddendo, vel ex disparitate inter res diuinas & creatas, vel ex generalibus fidei nostræ moribus, vt ostendatur, non imprudenter & sine causa negari. Quin etiam solui possunt positiuè euidenter euidentia credibilitatis, quatenus saltem possunt opposita mysteria euidenter ostendi credibilia, & rationibus in contrarium apparentibus præponderantia: quamuis non omnia quæ obijciuntur ab infidelibus contra fidei mysteria, possint à Theologis solui positiuè & euidenter euidentia simplici. Alioquin ostenderent mysteria Trinitatis, Incarnationis, & similia, esse euidenter vera. Qui enim ostendit euidenter propositionem aliquam esse falsam, ostendit euidenter contrarietati illius esse veram: cum euidenter sit è duabus contradictoriis vnâ esse veram, & alteram falsam. Legatur sanctus Thomas articulo 8. quæst. 1. vbi D. Thomas cum addit Theologiam non probare ma-

38
Principio-
rum seu lo-
cum Theo-
logic. vsu
quadrup-
plex.

Duplex
via sol-
uendi ar-
gumenta
infidelium.

B a

principia Contra eos, qui nihil de diuinis reuelationibus admittunt; intelligendus est de Theologia sumpta strictè pro cognitione principiorum reuelatorum, & eorum quæ ex illis deducuntur. Nam alioquin, si latius sumatur prout complectitur principia naturalia, & humanam auctoritatem, & rationes credibilitatis quibus Deus ostendit se reuelare: non debent illi argumenta quibus utatur ad probandas reuelationes, aduersus eos qui nullas esse volunt. Quod verò idem sanctus Doctor ait artic. 10. ex solo sensu literali Scripturæ sacræ, argumentum Theologicum, id est, certum & efficax ad iolide probandum, desumi posse, non ex sensu spiritali seu mystico: intelligendum est nisi de sensu etiam mystico nobis constet.

Sensu scilicet præ mystico valere potest efficaciter ad argumentandum.

Vasquez. D. Aug.

Theologia multo creiores naturalis Philosophia.

Nam cum mysticus sensus sit etiam ex intentione spiritus sancti; cum de illo nobis constat, sicut in locis, ubi vel Christus Dominus, vel Euangelicus scriptor ipsum elicit; sine dubio non minus efficaciter argumentando inferri potest, ac sensus literalis, cum vterque à veritate infallibili æquè proficiatur, vt rectè notat Vasq. disput. 16. cap. 5. post Alphons. à Castro, & D. August. Epist. 48. post medium. Quid autem sensus literalis, quidue mysticus sit, & quomplex, satis perspicue exponit D. Thom. quæst. 1. art. 10. & nos alibi fusiùs hac de re disputabimus in tractat. de fide. Quartus denique vñs est ad errores plurimos, tum in morali, tum in speculatiua Ethicorum Philosophia corrigendos: vt mundi æternitatem: intelligentiarum numerum septenarium tantum, cælis mouendis necessarium: quod ex nihilo nihil fieri possit &c. Quorum falsitatem arguerunt Theologi sacræ traditionis monitu, & Dei ope: siue instantiis naturalibus datis, siue contrariis rationibus inuentis, siue simpliciter detecta falsitate per luminis naturalis applicationem.

39 Principiorum Theologicorum non est par auctoritas.

Tertio, horum locorum non est eadem firmitas & auctoritas. Sed Scripturæ quidem sacræ in quocunque sensu quem Spiritus sanctus præderit, & cuiuscunque reuelationis diuinæ, seu scriptæ, seu non scriptæ, siue per Christum, siue per Apostolos traditæ, nec non Ecclesiæ vniuersæ in rebus fidei, & Concilij saltem Generalis, & Summi Pontificis ex cathedra loquentis, & rem de fide definiens, ac toti Ecclesiæ proponendæ, auctoritas infallibilis est, vt alibi probatur. At non sancti Patris, nisi quando eorum consensus vniuersis in re aliqua, vt de fide asserenda, à posteriori arguit hunc esse Ecclesiæ sensum, & illius propositioni æquiualeat, vel ab ipsa commendatur vel approbatur. Nam aliqui ipsi per se non est infusa naturaliter, vel promissa diuinitus infallibilitas, vt illis aliis supra enumeratis: multo que minus Theologis Scholasticis, Philosophis, Historicis, & aliis, quorum auctoritas de se fallibilis est. Sed & principia reuelata diuinitus, quamuis in se siue obiectiue, tam cæta

sint, quàm certum est Deum nec falli posse, nec fallere: formalis tamen eorum certitudo respectu nostri pendet ab iis argumentis quibus Deus sufficienter credibile reddit se reuelare, nempe à miraculis & aliis operibus diuinis in confirmationem reuelationum factis. Quæ argumenta partem quandam testificationis diuinæ totaliter sumptæ & completæ constituunt. Cum enim dubium sit propter quæ Deo testificantur credimus: alterum, quia dixit: alterum, quia verax est. Hoc posterius per se communiter notum est iis qui Deum esse norunt, quamuis & hoc per miracula & Opera diuina aliquomodo reddi possit illustrius. At verò prius per se obscurum est, & vt credatur, indiget argumentis quibus fiat credibile Deum dixisse, tantò maioribus, quantò res fide Christianâ proposita sunt difficiliore. Neque enim tutum est sine euidentiâ, & sine argumentis, credere Deum dixisse: cum præter Deum, multi sint cum homines, tum Spiritus, qui possint fingere Deum loquentem esse. Neque conuenit, vt sine certo argumento tribuatur Deo aliquid per certum & indubium assensum, qualis est assensus fidei: quia sic est periculum tribuendi Deo aliquid quod sit ab illo alienum. Denique credere sine discretionem, & sine argumento sufficienti, aliquid esse à Deo, quod non est euidenter tale; malum est, cum sit per se expositum magno erroris periculo. Cuiusmodi autem, & quàm multa sint hæc argumenta, quibus certissime nobis constat tum veritas Christianæ religionis in vniuersum, & reuelationum quas diuinas esse prætendit: tum speciatim auctoritas infallibilis scripturæ, ac traditionum diuinarum, & Ecclesiæ, Conciliorum, Summi que Pontificis in dogmatibus fidei proponendis, quibus argumentis vt certis & infallibilibus Theologia nititur, non est hoc loco fusiùs exponendum, sed more & exemplo aliorum Theologorum reiciendum est in Tractatum de Fide.

Certitudo formalis reuelatorum pendet ab argumentis credibilitatis.

SECTIO VI.

De Necessitate Theologiae

Suppono primo necessarium aliquam dici posse dupliciter. Primo absolute; quod nimirum est tale, vt ex se ipso, seu per se, & vi sue naturæ essentialis, & abstractrahendo à cuiuscunque alterius suppositione, non possit omnino non esse. Quo pacto Deus solus est ens absolute necessarium. Secundo, ex hypothesi: quod nimirum supposito aliquo alio, non potest non esse: quia in illo includitur, aut ex illo sequitur necessarium, vel habet etiam connexionem necessariam cum illo. Quo pacto si est homo, necessarium est vt sit animal: si est actio, est effectus: si vult homo vitam diu conseruare naturaliter,

40 Necessitas duplex: absoluta, & hypothetici.